

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Evy Šonkové a soudců Karla Šimky a Lukáše Pišvejce v právní věci žalobkyně: **Z. Š.**, zastoupena Mgr. Janem Bučkem, advokátem se sídlem V. Nezvala 604, Frýdek – Místek, proti žalovanému: **Krajský úřad Moravskoslezského kraje**, se sídlem 28. října 2771/117, Ostrava, za účasti osob zúčastněných na řízení: I) Ing. O. M., II) M. M., proti rozhodnutí žalovaného ze dne 14. 2. 2022, čj. MSK 54957/2021, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 17. 7. 2024, čj. 22 A 30/2022-84,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **se z a m í t á .**
- II.** Žalobkyně ani osoby zúčastněné na řízení **n e m a j í** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Žalovanému **se n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalobkyně vlastní pozemky poblíž novostavby rodinného domu manželů M. (OZNŘ I a II, souhrnně OZNŘ) a brojí proti schválenému způsobu likvidace dešťových vod, a to zasakováním na jejich pozemku.

[2] V návaznosti na zrušení společného územního souhlasu a souhlasu s provedením ohlášeného stavebního záměru rozsudkem Krajského soudu v Ostravě ze dne 20. 8. 2020, čj. 22 A 96/2019-44 (proti němuž nebyla podána kasační stížnost), vydal Městský úřad Frýdlant nad Ostravicí v opakovaném stavebním řízení povolení ke stavbě „Novostavba

RD na pozemku parc. č. XA, k. ú. N. V. u F. n. O.“ na pozemcích parc. č. XA a XB (všechny v tomto rozsudku zmíněné pozemky jsou v k. ú. N. V. u F. n. O.).

[3] Odvolání žalobkyně proti tomuto rozhodnutí žalovaný zamítl a prvostupňové rozhodnutí potvrdil. Proti rozhodnutí žalovaného brojila žalobkyně žalobou ke Krajskému soudu v Ostravě, který ji rozsudkem ze dne 23. 2. 2023, čj. 22 A 30/2022-47, zamítl. Tento rozsudek však zrušil NSS rozsudkem ze dne 25. 4. 2024, čj. 2 As 117/2023-45, a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení, neboť krajský soud rozhodl o žalobě bez jednání, ačkoli k tomu nebyly splněny zákonné podmínky. V následném řízení krajský soud žalobu opět zamítl, a to v záhlaví označeným rozsudkem.

[4] Výhrady žalobkyně směřovaly k posouzení řešení likvidace dešťových vod zasakováním na pozemku parc. č. XA ve vlastnictví OZNŘ, tedy zda je v souladu s vyhláškou č. 501/2006 Sb., o obecných požadavcích na využívání území. V souvislosti s tím žalobkyně namítala, že žalovaný nepřihlédl k žádosti o povolení stavby společné kanalizace, neboť vhodným řešením likvidace dešťových vod by mohlo být jejich vypouštění právě tam.

[5] Správní orgány se podle krajského soudu otázkou likvidace srážkových vod vsakováním podrobně zabývaly. Prvostupňové rozhodnutí zohlednilo závěry hydrogeologického posudku, proti kterému mohla žalobkyně brojit. Odvolací námitky žalobkyně žalovaný správně posoudil jako námitky proti závaznému stanovisku vodoprávního úřadu, proto je v souladu se zákonem nechal přezkoumat. Z potvrzujícího závazného stanoviska, jehož závěry žalobkyně nenapadla, jednoznačně vyplývá možnost zasakování dešťových vod na pozemku parc. č. XA. Bylo prokázáno, že způsob likvidace dešťových vod je v souladu s § 20 odst. 5 písm. c) vyhlášky č. 501/2006 Sb.

[6] Žalobkynin návrh, aby byly dešťové vody odváděny do společné kanalizace, je limitován dispozičním právem stavebníků, tedy jejich žádostí o povolení záměru navrhující vsakování. To je podle správních orgánů v souladu s právními předpisy, a žalobkyně není stavebníkem ani strážcem veřejného zájmu na správnosti konkrétního řešení ve stavebním řízení. Z toho důvodu jsou mimoběžné i úvahy o dobré vůli stavebníka.

[7] Krajský soud také dodal, že pokud v minulosti zrušil společný souhlas k téže stavbě, nemusel správní orgán rozhodnout usnesením o provedení společného územního a stavebního řízení. V návaznosti na oznámení záměru pro vydání společného souhlasu stavební úřad nevede správní řízení. Rušícím rozsudkem došlo k návratu do stavu, kdy stavební úřad správní řízení nevedl. Pokud stavební úřad kontrolní prohlídkou zjistil, že stavba byla provedena v souladu s projektovou dokumentací, bylo zcela namístě vést opakované stavební řízení, jehož se ostatně žalobkyně aktivně účastnila.

II. Argumentace účastníků řízení

Kasační stížnost žalobkyně

pokračování

[8] Žalobkyně (stěžovatelka) brojí proti rozsudku krajského soudu kasační stížností, jejíž důvody podřadila pod § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (s. ř. s.). Z rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 20. 8. 2020, čj. 22 A 96/2019-44, podle ní vyplývá, že důvodem zrušení společného souhlasu byla povinnost stavebního úřadu podle § 96a odst. 5 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon) rozhodnout usnesením o provedení společného územního a stavebního řízení, kde by bylo možné vypořádat stěžovatelčiny námitky.

[9] Stěžovatelka obsáhle citovala ze svého podání vůči krajskému soudu ze dne 15. 7. 2024 a namítla, že krajský soud nesprávně posoudil otázku dobré víry stavebníků ve vztahu ke stavbě společné kanalizace, ačkoli se jedná o základní předpoklad pro vydání opakovaného stavebního povolení podle § 129 odst. 1 písm. e) a odst. 5 stavebního zákona. V tomto ohledu neuvedl v napadeném rozsudku žádný právní předpis a ustanovení, což činí jeho rozsudek nepřezkoumatelným pro nesrozumitelnost.

[10] Stěžovatelka nesouhlasí se závěrem, že není strážcem veřejného zájmu na správnosti řešení umístění či povolení jednotlivých staveb v konkrétním území, neboť je v rozporu s § 2 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád. Krajský soud taktéž neuvedl žádný právní předpis a ustanovení odůvodňující, proč odmítl stěžovatelčin návrh na řešení likvidace srážkových vod (odvedením do kanalizace), ačkoli ho měl za logický. Z napadeného rozsudku nelze seznat důvod upřednostnění ničím nepodložené dobré víry OZNR před zájmem stěžovatelky na „správnějším“ řešení, představovaným svedením srážkových vod do společné kanalizace. Krajský soud se nevyjádřil ke kolaudačnímu souhlasu s užíváním stavby společné kanalizace, přestože spis týkající se této stavby navrhla k důkazu. Stěžovatelka dodává, že se krajský soud nevyjádřil k jejímu odkazu na rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 31. 1. 2013, čj. 22 A 160/2010-32.

Vyjádření žalovaného

[11] Žalovaný se ve vyjádření ke kasační stížnosti ztotožnil se závěry krajského soudu. Dodal, že po zrušení společného povolení provedl stavební úřad kontrolní prohlídku, již ověřil, že stavebník na základě právně účinného společného souhlasu stavbu zrealizoval v souladu s ověřenou projektovou dokumentací, a proto stavební záměr projednal v opakovaném stavebním řízení a povolil jej. Stěžovatelka v něm měla postavení účastníka, využila svá procesní práva, včetně podání námitek, se kterými se stavební úřad podrobně vypořádal.

[12] Z důvodu posouzení vlivu zasakování dešťových vod stavebník předložil v průběhu opakovaného stavebního řízení hydrogeologický posudek (již druhý), který v souladu s požadavky stěžovatelky řešil možnosti zasakování zachycených dešťových srážek komplexně v celé lokalitě. Vyplývá z něho, že dlouhodobé zasakování deště nemůže narušit horninové prostředí. Společná kanalizace, kterou stěžovatelka zmiňuje i v souvislosti se vsakováním deště, je určena pouze k odvodu předčištěných odpadních vod z budoucích čistíren odpadních vod z navržené zástavby rodinných domů do vod

povrchových. Způsob likvidace srážkových vod je v souladu s vyhláškou č. 501/2006 Sb. upřednostňující vsakování.

Replika stěžovatelky

[13] V replice stěžovatelka znovu citovala ze svého podání z 15. 7. 2024, aby doložila, že již dříve tvrdila, že jí správní orgány i krajský soud odepřely právo chránit svůj majetek. Zopakovala, že k dobré víře stavebníka jako předpokladu pro vydání opakovaného stavebního povolení se správní orgány nevyjádřily.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[14] Kasační stížnost je přípustná a lze ji projednat.

[15] Kasační stížnost není důvodná.

[16] Stavební úřad nařídí odstranění stavby provedené podle rozhodnutí nebo opatření vyžadovaného stavebním zákonem, které bylo pravomocně zrušeno a stavba nebyla povolena v opakovaném stavebním řízení [§ 129 odst. 1 písm. e) stavebního zákona].

Napadený rozsudek je přezkoumatelný

[17] Stěžovatelka spatřuje nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku v tom, že neuvedl žádné zákonné ustanovení k závěru, že nebylo nutné zkoumat dobrou víru stavebníka. Stěžovatelka v žalobě namítala, že OZNR nemohly být v dobré víře, neboť věděly, že stavba společné kanalizace se týká pouze splaškových vod, a setrvaly na likvidaci dešťových vod zasakováním. Krajský soud však v napadeném rozsudku srozumitelně vysvětlil, že ve správním řízení bylo posuzováno, zda lze srážkové vody likvidovat stavebníkem navrženým způsobem (zasakováním), a dospěl k závěru, že žalovaný nepochybil, uzavřel-li, že je to v souladu s právními předpisy. Otázka dobré víry stavebníka nebyla relevantní, a to ani vzhledem k faktu, že splaškové vody mají být odváděny společnou kanalizací. Za takové situace krajský soud logicky nemusel (a ani nemohl) na žádné ustanovení odkázat, jestliže takový požadavek žádné ustanovení neobsahovalo. Námitka není důvodná.

Žalovaný nemusel vést společné územní a stavební řízení

[18] Rozsudek Krajského soudu v Ostravě čj. 22 A 96/2019-44 je založen na zrušovacím důvodu, že stavebník měl s ohledem na nepřehlédnutelnou míru určité možnosti dotčení práv nynější stěžovatelky povinnost předložit její souhlas s ohlašovaným záměrem. Jestliže tak neučinil, měl žalovaný podle § 96a odst. 5 stavebního zákona rozhodnout usnesením o provedení společného územního a stavebního řízení, v rámci kterého by bylo možné, za plného respektování procesních práv stěžovatelky, věcně vypořádat její námitky (bod 17 citovaného rozsudku).

[19] Potud lze se stěžovatelkou souhlasit. Nelze se však ztotožnit s jejím pohledem na to, co z toho vyplývá. Krajský soud neřekl nic jiného, než že v době prvního

pokračování

schvalování záměru cestou zjednodušeného umístění a povolení stavby si měl stavebník opatřit i souhlas stěžovatelky, a pokud jej nepředložil, mělo být vedeno standardní společné územní a stavební řízení.

[20] Jestliže však stavebník na základě tehdy účinného, ale později zrušeného společného souhlasu stavbu již postavil (stěžovatelka proti tomuto zjištění nebrojí), bylo namíste dále postupovat provedením opakovaného stavebního řízení. Podle § 129 odst. 5 stavebního zákona se za žádost pro tento účel považuje žádost nebo podání, k nimž bylo dle stavebního zákona vydáno následně zrušené opatření (zde společný souhlas). Námitka stěžovatelky o nutnosti vést společné územní a stavební řízení proto není důvodná.

Žalovaný nemusel zkoumat dobrou víru stavebníka

[21] Při posouzení stěžovatelčiny námitky, že bylo třeba, aby stavebník byl v dobré víře, a správní orgány ji musely zkoumat, lze vyjít z judikatury NSS o dodatečném povolování tzv. černých staveb (postavených bez povolení nebo v rozporu s ním) v rámci řízení o odstranění stavby, která se zabývá otázkou, zda lze v tomto řízení klást na stavebníka požadavky nad rámec § 129 stavebního zákona. Základní principy jsou zde podobné, resp. platí ještě silněji, protože u opakovaného řízení stavebník v minulosti rozhodnutím stavebního úřadu disponoval, oproti situaci, kdy stavebník nikdy potřebné povolení neměl.

[22] Jak NSS uvedl v rozsudku ze dne 18. 10. 2023, čj. 4 As 312/2022-37, bod 23, z citované judikatury NSS vyplývá, že při dodatečném povolování stavby nelze slevovat z požadavků stanovených pro rozhodnutí o umístění či (standardní) povolení stavby. Z těchto judikátů však nevyplývá stěžovatelkou dovozovaný požadavek na jakousi dobrou víru stavebníka. Po žadateli o dodatečné povolení stavby, který zákonné podmínky splní, již nemohou správní orgány chtít, aby doložil ještě splnění podmínek dalších, které oporu ve stavebním zákoně nemají. Takový postup správního orgánu by byl svévolný.

[23] Ve stěžovatelkou citovaných ustanoveních § 129 odst. 1 písm. e) a odst. 5 stavebního zákona přitom žádný požadavek na dobrou víru stavebníka obsažen není. Jak vyplývá z výše uvedené judikatury, bylo by v rozporu se stavebním zákonem domýšlet nad rámec jasně vyjmenovaných podmínek podmínky další.

[24] Lze dodat, že dobrá víra se v řízeních o odstranění stavby uplatní, ovšem zcela jinak, než tvrdí stěžovatelka. Smyslem posuzování dobré víry stavebníka je ponechání možnosti k nařízení odstranění stavby ve výjimečných případech nepřistoupit, bylo-li by takové rozhodnutí v rozporu s ústavním principem proporcionality výkonu veřejné moci (např. rozsudky NSS ze dne 20. 9. 2023, čj. 4 As 309/2022-61, bod 49, a ze dne 4. 2. 2025, čj. 7 As 317/2023-77, body 18 až 21, či nálezy Ústavního soudu ze dne 12. 5. 2020, sp. zn. I. ÚS 1956/19, 92/2020 USn., bod 32), nikoli klást stavebníkovi další podmínky, jestliže již splnil např. podmínky pro dodatečné povolení stavby. Námitka stěžovatelky není důvodná.

[25] Kasační soud se zcela ztotožnil se závěrem krajského soudu, že je na stavebníkovi, jaký konkrétní způsob splnění zákonného požadavku spojeného se stavebním záměrem

(zde likvidace srážkových vod) navrhne. Pokud jde o jednu z více právními předpisy předvídaných možností, nelze správní rozhodnutí zrušit jako nezákonné jen proto, že existovala i další přípustná možnost, již by preferoval jiný z účastníků (zde stěžovatelka jako účastnice opakovaného stavebního řízení). Jelikož krajský soud stejně jako žalovaný neposuzoval „správnost“ ani zákonnost alternativního způsobu likvidace srážkových vod předestřené stěžovatelkou, nemohl ani vážit, které z řešení mělo dostat přednost. Nelze tak přisvědčit stěžovateli, že její zájem na „správnějším“ řešení musel ustoupit „ničím nepodložené dobré víře“ OZNR. K porušení zásady šetření práv nabytých v dobré víře ani přiměřenosti (§ 2 odst. 3 správního řádu) nedošlo. S tím souvisí i nadbytečnost bližšího rozebírání stěžovatelkou zmíněného rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 31. 1. 2013, čj. 22 A 160/2010-32. V žalobě na něj totiž poukazovala toliko v souvislosti s tvrzenou nepřezkoumatelností rozhodnutí žalovaného pro absenci posouzení dobré víry stavebníka ve vztahu k založení oprávnění provést stavbu, což nebyla otázka, jež by na předmět sporu mohla mít jakýkoliv vliv. Krajský soud ostatně v bodě 21 napadeného rozsudku uvedl, že za dané situace nebyl pro úvahy o dobré víře stavebníka žádný prostor. Podobně ani kolaudační rozhodnutí týkající se stavby společné kanalizace nemá pro tuto věc žádný význam.

IV. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

[26] Na základě výše uvedeného dospěl NSS k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji podle § 110 odst. 1 věty poslední s. ř. s. zamítl.

[27] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatelka nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť ve věci neměla úspěch. Žalovanému žádné náklady nad rámec jeho úřední činnosti nevznikly, a proto mu soud náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznal.

[28] Osoba zúčastněná na řízení má podle § 60 odst. 5 s. ř. s. ve spojení s § 120 téhož zákona právo na náhradu jen těch nákladů řízení, které jí vznikly v souvislosti s plněním povinnosti, kterou jí soud uložil. V tomto řízení však osobám zúčastněným na řízení žádné povinnosti uloženy nebyly, proto nemají právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 30. června 2025

Eva Šonková
předsedkyně senátu